

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 103-01/13-5/ EPA 1679-VI
Ljubljana, 10. 2. 2014

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o inšpekciji dela (ZID-1) – druga obravnava

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 15. seji 6. 2. 2014 obravnavala Predlog zakona o inšpekciji dela (ZID-1), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada Republike Slovenije.

Komisija predlog zakona **podpira**.

Predstavniki predlagatelja je v okviru predstavitve vsebine predloga zakona posebej poudaril, da je treba predlog zakona ocenjevati z vidika celotne reforme inšpekcijskega dela in celotne pravne varnosti zaposlenih, ki se ne uresničuje samo preko določb tega zakona, ampak tudi nekaterih drugih (Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakon o inšpekcijskem nadzoru, Zakon o delovnih razmerjih in Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja). Tudi iz letnih poročil Inšpektorata Republike Slovenije za delo (IRSD) je razvidno, da se njihove pripombe glede obstoječe zakonodaje nanašajo tako na materialne predpise (v večji meri) kot tudi na urejanje inšpekcije dela.

Kot bistvene razloge za spremembo obstoječe zakonodaje predlagatelj navaja dosedanje neuskkljenost Zakona o inšpekciji dela z drugimi predpisi, težave pri jasni opredelitvi pristojnosti dela IRSD v odnosu do drugih institucij (predvsem razmerje do sodne pristojnosti delovnih in socialnih sodišč) in pomanjkanje ustreznih resursov za delo IRSD. Kot ključne spremembe predlagatelj navaja uskladitev z določbami Zakona o inšpekcijskem nadzoru ter materialnimi predpisi, poenostavitev posameznih postopkov, vzpostavitev Sveta inšpekcije dela kot tripartitnega strokovnega svetovalnega organa, uvedbo novega instituta zaposlenega na IRSD - strokovne pomočnice oziroma strokovnega pomočnika, prenos pooblastil nadzora nad zaposlovanjem na črno na Carinsko upravo Republike Slovenije in višje globe za kršitelje.

Komisija je izrazila zadovoljstvo, da je v uvodnem delu k predlogu zakona kot podlaga za ugotovitev v predlogu zakona izpostavljenih problemov navedeno tudi mnenje Državnega sveta k Poročilu o delu Inšpektorata Republike Slovenije za delo za leto 2012. V slednjem je Državni svet pozval k razmisleku k reorganizaciji celotnega sistema inšpekcijskih služb, opozoril na težave, s katerimi se pri delu sooča IRSD. Hkrati je izrazil upanje, da bo novela Zakona o inšpekciji dela prinesla prave rešitve, ki bodo temeljile na ugotovitvah iz prakse, ter da bodo pri njeni pripravi upoštevani tudi predlogi za spremembe s strani IRSD.

Komisija se je zato na seji seznanila tudi s stališčem IRSD, ki poudarja, da je predlog zakona rezultat dolgotrajnih skupnih naporov ter pogajanj s pristojnim ministrstvom in socialnimi partnerji in da ureja ključne do sedaj zaznane težave pri delu IRSD. IRSD podpira tudi ustanovitev novega posvetovalnega telesa v obliki strokovnega sveta. Dodatno je bilo pojasnjeno, da je IRSD sodeloval tudi pri pripravi novele Zakona o inšpekcijskem nadzoru, ki bo prav tako kmalu vložen v zakonodajno proceduro ter da se bo tudi v omenjeni noveli kot krovnem zakonu uredilo še ostala odprta vprašanja, ki se ne urejajo že z obravnavanim predlogom zakona.

Komisija je bila s strani IRSD ponovno obveščena o tistih delih zakonodaje, kjer bi še vedno bile potrebne dodatne spremembe, kot na primer glede določbe o anonimnosti prijav. Prijav je namreč vsako leto več (leta 2013 50 % več prijav kot leta 2012) in večina od njih je anonimnih. Ne glede na zavedanje o namenu določb o anonimnosti in nujnosti čim večje stopnje zaščite prijaviteljev, se na IRSD soočajo s ponavljanjem posameznih anonimnih prijav z neosnovanimi očitki, ob nespremenjenih okoliščinah. Kljub temu so inšpektorji te prijave obvezani obravnavati. Ob upoštevanju dejstva, da se inšpektorat v preteklih letih kadrovsko ni okrepil, za delo IRSD slednje pomeni veliko dodatno in v večini primerov nepotrebno obremenitev. Komisija zato ponovno opozarja na obstoječi problem primanjkljaja kadrov na IRSD in upa, da bodo predlagane zakonske rešitve v zvezi z uvedbo instituta strokovnih pomočnikov dosegle svoj namen.

Komisija je bila seznanjena, da je bil predlog zakona usklajevan tudi s socialnimi partnerji, pri čemer sicer niso bile upoštevane vse njihove pripombe, a soglasje k predlogu zakona je bilo podano. Člana komisije, ki sta predstavnik delodajalcev in delojemalcev, sta predlog zakona v razpravi podprla in menila, da gredo rešitve v pravo smer in da ga je potrebno čim prej sprejeti in s tem inšpekcijski nadzor okrepiti. V praksi namreč lahko ravno pomanjkljiv inšpekcijski nadzor in okrnjene pristojnosti inšpektorjev predstavljajo podlago za kršitve zakonodaje in izkoriščanje pravnih praznin.

Komisija ugotavlja, da se v zadnjem času krepí sodelovanje med sindikati in inšpektorji s področja dela, kar je spodbudno in predstavlja dober korak naprej k še večji zaščiti pravic zaposlenih. Komisija prav tako podpira napore inšpektorata za povečano učinkovitost in uspešnost dela. Ob tem predlaga intenzivnejši nadzor na področjih dela in tistih segmentih gospodarstva, ki so že splošno znani kot najbolj kritični. Komisija prav tako poudarja, da je treba zagotoviti, da bo zakon vsebinsko zaživel in da ne bi zaradi pretiranega ukvarjanja z nepotrebni manjšimi administrativnimi anomalijami, ki so brez večjega vsebinskega pomena, večje kršitve zakonodaje ostale nezaznane in nekaznovane. Zato bi bilo na podlagi predloga zakona dobro podati tudi neke splošne usmeritve delodajalcem glede pomembnosti

posameznih zakonskih določb in s tem preprečiti nepotrebno in pretirano administriranje na področjih, kjer to ni potrebno.

Komisija je v razpravi o predlogu zakona izpostavila po njenem mnenju sporne določbe tretjega odstavka 7. člena predloga zakona, na podlagi katerih naj poročila o delu IRSD ne bi več obravnaval Državni zbor, ampak Vlada Republike Slovenije, ki bi poročila predložila tudi Ekonomsko-socialnemu svetu. Kot je pojasnil predstavnik predlagatelja, je v zvezi z omenjenimi določbami že pripravljen amandma, s katerim se bo pristojnost za obravnavo poročila vrnila nazaj v Državni zbor, na tej podlagi pa se bo, kot do sedaj, do njega lahko opredelil tudi Državni svet. Komisija odločitev predlagatelja o ohranitvi trenutno veljavnih določb v zvezi s pristojnostjo obravnave poročila o delu IRSD podpira.

* * *

Za poročevalca je bil določen član komisije Tomaž Horvat, mag.

Sekretarka komisije
Nuša Zupanec, l. r.

Predsednik komisije
mag. Peter Požun, l. r.